

Paradicsombetegségek

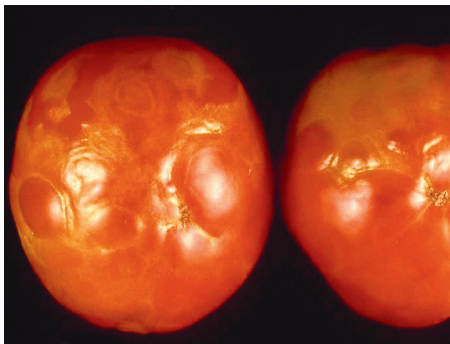
A PARADICSOMOT NAGYON SOK TÖBBGAZDÁS ÉLŐLÉNY KÁROSÍTHATJA (GUBACSFONÁLFÉRGEK, LEVÉLTETVEK, AKNÁZÓLEGYEK, MOLYTETVEK, NYUGATI VIRÁGTRIPSZ, GYAPOTTOK BAGOLYPILLE, BURGONYABOGÁR, TAKÁCSATKA STB.) EZÉRT NAGYON FONTOS, HOGY NE LEGYENEK A KÖZELÉBEN KÖZTESGAZDÁK, ÉS GYOMMENTES LEGYEN KERTÜNKBEN A PARADICSOMÜLTETVÉNY. A GOMBÁS BETEGSÉGEK KÖZT IS JÓ NÉHÁNY SOKGAZDÁS KÓROKOZÓ TÁMADJA MEG, EZEKET MUTATJUK BE NÉHÁNY PARADICSOMRA SZAKOSODOTT BETEGSÉGGEL.

DR. MIKULÁS JÓZSEF

A paradicsom páfránylevelűség betegségét az Auborka mozaik vírus (*Cucumber mosaic virus*) és a dohány mozaik vírus (*Tomato mosaic virus*) idézi elő. Mindkét vírusnak széles gazdanövényköre van, a hajatott és szabadföldi paradicsomon gyakori és jelentős az előfordulása. A fertőzés miatt a paradicsomtövek lassan fejlődnek, növekedésükben jelentősen visszamaradnak. Mindkét

kórokozó szövetnedvvel vihető át. A betegség jellegzetes tünetei a termésen megjelenő kerek foltok, valamint, hogy a vírusos termésben kicsíráznak a paradicsommagok. A *Tomato mosaic virus* vetőmaggal, a *Cucumber mosaic virus* pedig főleg levéltetűkkel terjed. A fertőzés miatt a termés mennyisége is kisebb. Védekezéséként a gyomokat, mint lehetséges gazdanövényeket, el

kell távolítani. A vírusterjedés megakadályozása érdekében a levéltetvek és a burgonyabogár ellen is célszerű védekezni.

Az uborka mozaik vírus fertőzésétől torzul a paradicsom bogryója

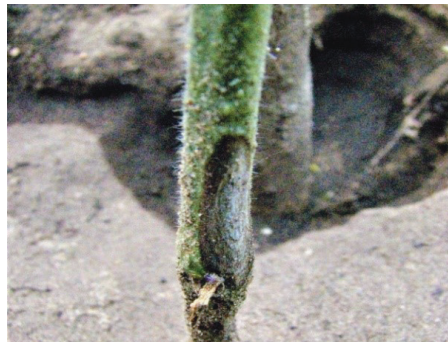
A paradicsomot súlyosan fertőzheti a *Sclerotium rolfsii*. A melegigényes gombának több száz gazdanövénye van, szántóföldi növények, zöldségek, gyümölcsök és dísnövények, de a

Virusfertőzés hatására még a bogryóban kicsíráznak a magok

legsúlyosabban a paradicsomot, paprikát, görög- és sárgadinnyét támadja meg. A talajból fertőz, ezért a szár alján alakulnak ki besüppedő, barnás, vizenyős foltok, megakadályozva a nö-

vény tápanyagforgalmát. A szár ezen része idővel kifakul. A fiatal palánták gyakran elszáradnak. A gomba jellegzetes legyező alakban fejleszt durva fehér micéliumát, a fertőzés kezdeti szakaszában erről fölismerhető. A világon mindeütt elterjedt kórokozó, elsősorban a trópusi és mediterrán régiókban ismert, de a klíma melegedésével nálunk is megjelenhet. A fertőzött

Sclerotium-fertőzés a szár tövén következik be

növényeket el kell távolítani. Ez a *Sclerotium* faj is a talajból fertőző gomba, a szaporítóképleteit antagonistá gombákkal (*Trichoderma* spp., *Penicillium* spp.) és baktériummal (*Bacillus subtilis*) lehet valamelyest visszaszorítani.

A szürke levélfoltosság kórokozója a *Stemphylium solani* vagy a *S. lycopersici*. Kizárólag a paradicsom levelei t támadja meg, esőcseppekkel jut a lombra. Először az idős leveleken figyelhető meg: mindkét oldalukon apró sötét pöttyök jelennek meg. Idővel ezek a pöttyök megnőnek, színük szürkésbarnára változik, majd a foltok megrepedeznek és leesnek, lyukakat hagyva a leveleken, aminek következtében a többi rész is megsárgul és elszárad. A betegség gátolja a terméshozamot. A meleg és nedves időjárás megnöveli a szürke levélfoltok kialakulásának esélyét. A fertőzés továbbterjedésének megakadályozása érdekében el kell távolítani minden beteg növényt, illetve az ezekről lehullott növényi részeket. A gomba szaporítóképletei a talajban halmozódnak föl.

NÖVÉNYORVOS A ZÖLDSÉGESKERTBEN

Az alternáriás szárüszkösödés betegség kórokozója az *Alternaria solani*, a világon mindenütt előforduló gomba. A betegség tünetei a növény bármely föld fölötti részén előfordulnak. Koncentrikus gyűrűkkel körülvett, sötétbarna, besüpedő üszkös foltok képződnek a száron, amelyek gyakran sérülésekhez kötődnek. Ezek a foltok növekedhetnek, és végül körülölelhetik a szárát

A szürke levélfoltosság kórokozója vízcsepplal jut a növényre

Az alternáriás betegség a levélen, száron és termésen is megjelenik

és elpusztítja a növényt. Általában barna, száraz rothadás jön létre, és a barna csíkok fölött és alatt a szárbélbe is benyúlhat. A gomba által termelt

méreganyag behatol a növény belső részébe, és elpusztítja az erek közötti levélszövetet: először az idős leveleken alakulnak ki szabálytalan sötétbarna foltok, amiket fekete gyűrűk vesznek körbe. A termésen hasonlóképp sötét, bőrszerű, bemélyedő foltok alakulnak ki. A fertőzésnek a kimondottan meleg és esős, párás körülmények kedveznek, valamint a kórokozó más gazdanövényeinek a jelenléte lehet a fertőzési forrás. Az alternáriás betegséggel szemben rezisztens fajták ültetése ajánlott.

**AZ ADATOK
MINDIG
LEGYENEK
KÉZNÉL**

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

Érdekességek a kertészet világából

Növénykínzás: ilyen is van...

Nem csak izlés dolga, ha befestett levelű növényt, vagy olyan kaktuszt veszünk, amire mű- vagy szárazvirágot ragasztottak. Azért árusítanak csak ilyen giccseket, mert van, aki megveszi. Az izléstelenség mellett ez azonban egy élőlény kínzása is egyben...

Gyomnövényből levélcsipsz...

Gyom is, méhlegelő is, emellett ehető vadzöldség... A selyemkórót gyakorlatilag mindenki ismeri, legalább látásból vagy a vele való küzdelem miatt. A legtöbben mégis valószínűleg csak felületesen ismerik, és éppen ezért csak a gyomot látják benne, pedig a tányérunkra is kerülhet mint különleges nyencség.

A budapesti virágágyások örökbe fogadhatók

Már van rá példa, hogy valaki fővárosi virágágyást fogadott örökbe egyeztetve a Főkerttel. A cég örült a megkeresésnek, mert nem tudnak mindenhol napi szintű gondoskodást biztosítani, ezért jó ha egy ilyen civil kezdeményezés résztvevői is besegítenek ebbe.

**A kertészettel kapcsolatos bővebb tartalomért
keresse fel naponta frissülő hírportálunkat,
a magyarmezogazdasag.hu-t!**